

Número 117

ORIFLAMA

TORNA EL NADAL A EL CENTRE

Revista d'El Centre Moral
i Instructiu de Gràcia

Desembre 2021

Vine a celebrar-lo!

El Centre Moral i Instructiu de Gràcia i la direcció de l'Or i Flama no es fa responsable dels continguts i les opinions manifestades pels redactors i col·laboradors de la publicació.

Direcció: Oscar Mejias

Correcció Ortogràfica: Marta Bayo

Maquetació: Oscar Mejias i Maria Mejias

Fotografia portada: Oscar Mejias

Col·laboradors: Sergi Saboya
 Núria Cabestany
 Neus Castillo
 Antoni Matabosch

Francesc Cid

Josefina Altés

Joan Galceran

Octavi Formatjer

Daniel Mejias

Josep Mª Contel

Josep Aquilina

Marta Bayo

Gloria Soto

Fabià Serrano

Adriana Vidal

índex

LA JUNTA INFORMA <i>Editorial de Carlos Pablos</i>	4
TEATRE <i>Sergi Saboya</i>	6
SANT MEDIR <i>Núria Cabestany</i>	8
CORAL BALUERN <i>Neus Castillo</i>	9
CONSULTORI <i>Daniel Mejias</i>	10
IGUALTAT DE GÈNERE <i>Josefina Altés</i>	11
RECULLS <i>Francesc Cid</i>	12
ECUMENISME I RELACIONS INTERRELIGIOSES <i>Dr. Antoni Matabosch</i>	14
TRES PEONS <i>Joan Galceran</i>	16
FESTIVAL INTERNACIONAL DE CINEMA <i>Gloria Soto</i>	18
CRÒNIQUES DE PAGESIA <i>Josep Aquilina</i>	20
VIVÈNCIES MEVES <i>Marta Bayo</i>	21
TALLER D'HISTÒRIA <i>Josep Maria Contel</i>	22
VIATGE SENSE RETORN <i>Marta Bayo</i>	24
RACÓ POÈTIC <i>Marta Bayo i Adriana Vidal</i>	26
SOCIETAT	27

EDITORIAL DEL PRESIDENT

Benvolguts/ benvolgudes, socis i sòcies del Centre.

Estem a punt de celebrar el Nadal i acomiadar un any 2021 difícil per a tots a conseqüència de la pandèmia.

Aquest virus tan enganxós, encara està entre nosaltres i sembla que no té ganes de marxar. Crec que, per desgràcia, haurem de conviure durant bastant temps amb aquest Covid que ha trastocat les nostres vides, i per tant, la nostra societat.

El Centre ha començat a caminar una altra vegada amb pas ferm, i les nostres activitats poc a poc han tornat a la nostra seu. Totes les nostres seccions i totes les activitats que se'n deriven, s'estan activant amb més o menys força, perquè la realitat és patent. Hem començat de nou amb esperança i tossuderia. Fa uns mesos ens pensàvem que això no seria possible i crèiem que res tornaria a ser igual. De fet algunes coses han canviat, però hem anat entrant a la nova normalitat amb perseverança.

El passat dia 8 de desembre, festivitat de la nostra Patrona, vam compartir espais i celebració amb l'Oratori de Sant Felip Neri i la seva comunitat. Va ser una festa compartida i fantàstica.

En aquesta època, més que mai, i entre tots, hem de compartir i tirar endavant. La missa va ser molt participativa i amb molta gent. El cor 9 i la coral Baluern van fer un petit tast del que serà el seu concert de Nadal, on presentarem el Cor Encaix del Centre. Les celebracions per

Nadal es faran d'acord amb les restriccions per causa del Covid, i els nostres Pastorets tornaran a trepitjar l'escenari i els nostres espais.

El grup de teatre i amb motiu de la festivitat de la nostra Patrona, va posar en escena una obra amb molta participació de públic, on van gaudir d'un bon teatre. I per acabar la jornada, es va fer una lectura dramatitzada pel grup de teatre i poesia.

Poc a poc, i caminant sense descans, anirem veient on ens deixa arribar aquesta maleïda pandèmia que ha regirat el nostre dia a dia.

Des del consell directiu continuem treballant per recuperar els socis perduts i poc a poc sembla que ho aconseguim i tornem a caminar de forma positiva. No defallim perquè el futur està a les nostres mans i entre tots, activitats, seccions i agombolats per la gent que estimem el Centre, continuarem caminant amb pas ferm i sense treva.

Un bon any 2022! Rebeu tots, estimats socis i sòcies, una forta abraçada!

Carlos Pablos - President

LA JUNTA INFORMA

Aquesta temporada hem arrencat l'entitat intentant mantenir la màxima normalitat que la situació ens permet. De mica en mica, sembla que anem recuperant terreny i que podem retornar a algunes de les nostres celebracions i rutines més preuades.

- El passat dia 8 de desembre vam celebrar la tradicional festa de La Inmaculada, patrona d'El Centre. L'acte eucarístic va tenir lloc a l'oratori de Sant Felip Neri.

- Després d'un any d'absència, aquestes Festes tornen els Pastorets a El Centre. Es portaran a terme un total de 8 representacions, repartides entre els dies 22, 23, 27, 28 i 29 de desembre, i 2, 3 i 4 de gener.

- Per fi, el proper dia 2 de febrer del 2022, es podrà presentar el llibre dedicat als 150 anys de la nostra entitat. L'acte de presentació es farà a la sala d'actes d'El Centre.

- La celebració del 153è aniversari de l'entitat serà el diumenge 6 de febrer de 2022. L'acte estarà dividit en dues parts: la primera serà la missa a l'oratori de Sant Felip Neri, i la segona tindrà lloc a la sala d'actes d'El Centre, on es farà la tradicional entrega de les medalles de soci, de 25 anys i 50 anys, tant d'aquest 2022, com de l'anterior 2021.

OBJECTIU 600!

A partir del proper mes de febrer El Centre engegarà una nova campanya per atraure socis a la nostra entitat. L'objectiu és intentar arribar a la xifra de 600 socis.

El Centre necessita aquests 600 socis i està previst realitzar diversos tipus d'activitats per arribar a aquest número.

BENVINGUTS, ES VA AIXECANT EL TELÓ!

Des del passat 30 de setembre, els companys i companyes del Grup de Teatre del Centre em van donar la seva confiança per ser, des d'aquell dia, el nou President del Grup de Teatre.

El primer que voldria és agrair aquesta confiança i la dels que s'han incorporat al meu projecte per treballar, de manera ferma i decidida, tant pel Grup de Teatre com per la nostra Entitat.

Les representacions de teatre són, moltes vegades, la primera imatge que té molta gent i molts espectadors, en definitiva, del Centre i des de la nova Junta del Grup de Teatre treballarem perquè aquesta imatge sigui de qualitat, intentant millorar-la en

cada nova representació i en cada nova activitat que organitzem.

Volem que, tant al nostre teatre, com quan sortim a actuar fora del nostre escenari, el nom del Grup de Teatre i del Centre, estiguin dignament representats.

També voldria agrair la feina feta per l'anterior junta presidida pel Vicenç Navarro, que va saber mantenir viu el Grup de Teatre en els difícils

i més durs mesos de pandèmia.

Una tasca complexa que van saber superar amb èxit.

Moltes gràcies Vicenç i a tots els companys i companyes d'aquella Junta.

Agrair també a l'Arxiu històric del Centre el fet que pràcticament a diari fessin arribar als nostres socis i sòcies fotografies de representacions teatrals del nostre Grup, així com vídeos de diferents obres de teatre, el

Aixeco el teló per darrer cop com a President del Grup de Teatre. Han estat cinc anys i mig durant els quals ens va voler aturar una pandèmia, però no ho aconseguí. L'esperit del GT s'ha mantingut i reforçat. Us dono gràcies per aquests anys i per tenir l'honor i l'oportunitat de poder posar el meu gra de sorra en la història del GT i demano disculpes si s'han pres decisions que a algú no li han agradat. Tota la Junta sortint us agraeix el vostre suport al llarg d'aquest temps. No puc acabar sense reiterar la petició de sempre: membres del Grup i d'El Centre, seguim fent-lo gran i "feu salut, veniu al teatre". Gràcies per tot.

Ara passo el relleu a una persona apreciada, amb grans idees i empena renovada, endavant Sergi, tu i tota la teva Junta.

Vicenç Navarro

que va ajudar a mantenir viu el caliu dels components del Grup de Teatre i del Centre.

"Volem que, tant al nostre teatre, com quan sortim a actuar fora del nostre escenari, el nom del Grup de Teatre i del Centre, estiguin dignament representats."

Finalment, fer-vos arribar els millors desitjos d'aquesta nova Junta del Grup de Teatre i els meus, de manera personal, per aquestes properes festes de Nadal i que l'any 2022 només sigui portador de bones notícies pel nostre Grup i pel Centre, i animar-vos a que ens acompanyeu en les nostres actuacions i representacions teatrals.

Gaudireu del teatre i de tot el que ens ofereix el Centre.

Sergi Saboya

President del Grup de Teatre

OBJECTIU: 2022

Hola, Amics.

Començo aquest escrit desitjant que tots estigueu bé. Sembla que de mica en mica anem guanyant terreny i que les coses es van posant al seu lloc.

Nosaltres estem treballant perquè aquest any 2022 puguem tornar a gaudir de la nostra festa una vegada mes. Segurament encara no serà la festa que coneixem, perquè haurem de seguir normes i protocols, però intentarem que sigui el més dolça que puguem. Des de aquest escrit us animo a que ens feu costat com sempre ho heu fet, bé des de dins de la colla, bé col·laborant com a simpatitzants o bé esperant-nos al carrer per veure'ns passar.

I recordeu tots, que sempre sereu benvinguts a la Colla els Amics.

Núria Cabestany

LA CORAL BALUERN

Amics i amigues,

Després de tant de temps sense poder fer cap actuació per la situació en la que ens trobàvem, la Coral Baluern el mes de setembre va poder tornar als assajos amb les mesures de seguretat pertinents.

Aquest nou curs la coral inicia una nova etapa, que la comencem amb molta força i il·lusió de la ma de la nova directora Nuria Serra. Tenim un bon projecte que anirem perfilant amb ella de forma progressiva.

Com cada any als voltants de Nadal estem preparant el nostre concert que ens portarà a l'escenari de "El Centre", que també compartirem amb els nens de Cor 9 i el Cor de joves que també dirigeix la nostra directora.

Esperem passar una bona estona amb vosaltres i gaudir de la poesia i la música que és el que més ens agrada.

Desitjo que aquest Nadal sigui per tothom molt especial.

Neus Castillo

Presidenta de la Coral Baluern

QÜESTIONEM EL QUE VEIEM I GAUDIM DEL QUE QÜESTIONEM

M'agradaria obrir una polèmica en referencia als judicis que fem de l'entreteniment d'avui en dia.

Per un cantó donem molta volada a sèries com La Casa de Papel que romantitzen robar diners a l'estat, o Étile, que és una compilació de mites de l'amor romàntic amb personatges i relacions tòxiques que hem d'admirar.

Per un altre cantó, assenyallem i censurem videojocs com Fornite per ser violents i els acusem d'induir a la violència els joves i causar matances com les dels instituts dels EEUU.

Em sembla tot força confós. Us explico: s'ha demostrat repetides vegades que aquest tipus de videojocs no correlacionen amb generar persones més violentes. Tot i que hi ha un munt d'estudis que ho demostren, podem posar un exemple mundà que us pot semblar molt il·lustratiu. La generació dels 80 i 90 vam créixer veient series com Bola de Drac, on la violència era el tema principal, i aquí ens te-

niu; sense haver produït una generació d'assassins en sèrie.

En canvi, aquest tipus de programes sí que perpetuen la mitologia de l'amor romàntic, generen expectatives falses cap a les relacions i vanaglorien persones completament tòxiques. En aquest sentit, sí que hi ha estudis que demostren que aquests productes audiovisuals perpetuen models poc saludables de relació i fomenten rols de gènere.

D'aquí la polèmica de l'inici: com és que uns estan tan assenyalats i els altres tan poc? T'has plantejat alguna vegada si el que mires realment té uns valors als quals et vols adherir? Has provat mai de jugar al Fornite?

Per mi la conclusió seria ben bé el títol de l'article: no donem res per descomptat amb el que desconexim i siguem crítics amb el que consumim.

Daniel Mejias

II TROBADA DE DONES DE GRÀCIA

El dissabte 13 de novembre, es va celebrar a l'Espai Jove La Fontana, organitzada pel Consell de Dones de Gràcia, la II Trobada de Dones de Gràcia, coincidint amb el 10è. aniversari de la primera.

L'acte, al que hi van participar un centenar de dones, va iniciar-se amb la salutació de la Consellera del districte Sra. Àngels Tomàs Gonzalo i de la Regidora de Feminismes de l'Ajuntament de Barcelona, Sra. Laura Pérez Castaño. A continuació la Dra. Carme Valls i Llobet, metgessa experta en salut amb perspectiva de gènere i presidenta del Centre d'Anàlisi i Programes Sanitaris, va oferir la conferència inaugural "Dona i Salut", en la que ens va oferir un repàs per la salut de les dones remarcant les diferències que existeixen comparant-les amb la dels homes. Les dones vivim més, però ho fem amb pitjor salut.

Seguidament, la Sra. Conxa García i la Sra. Josefina Altés Campà, activistes graciencques, van exposar en format conversa l'evolució de la feina de diagnosi respecte la de fa 10 anys. On érem, on som i cap on anem?

Repartides en taules de treball, de les quals es va fer una breu presentació, explicant com s'havia fet el treball de preparació prèvia amb representants de diverses entitats, les assistents van debatre sobre: Coeducació, Cultu-

Cal que totes ens afegim als grups de treball creats, al Consell de Dones i al grups que sorgeixen a les entitats graciencques, com la nostra. Us animo doncs a col·laborar amb la comissió d'igualtat de gènere, des la que estem organitzant activitats i volem escoltar propostes.

ra, Espai Urbà, Dones Grans i Salut, fent visibles les mancances i els reptes que cal tenir presents per dissenyar les noves polítiques públiques. Representants d'aquestes taules van exposar el resultat a la posada en comú i aquestes conclusions es traslladaran al Consell de Dones que decidirà quins d'aquests punts cal transferir a l'ajuntament per tal d'incloure'ls en el projecte de treball del consistori i, en el seu moment, en el PAD.

Problemàtiques com les derivades de la salut en temps de pandèmia, de la soledat de tantes dones que viuen soles, moltes d'elles amb precarietat econòmica, de la falta de vivendes a bon preu, de la necessitat de treballar a les escoles i als instituts, per tal que els joves tinguin i coneixin a dones referents de Gràcia en les que emmirallar-se, són algunes de les que es va parlar i de les que es seguirà parlant.

Una vegada més, va quedar demostrat el compromís de les dones graciencques per, treballant en xarxa, fer el que sigui necessari per millorar Gràcia.

No cal dir que moltes de les assistents a la II Trobada de Dones es van tornar a trobar a l'acte contra la violència que es va fer com cada any a la plaça de la Virreina el dia 26 de novembre, on es va llegir el manifest.

Josefina Altés

NADAL

El Nadal és un moment per celebrar-ho amb la família i els amics. Per a molts cristians és l'època especial de l'any en què recordem el naixement de Jesús i reflexionem sobre el gran amor que Déu va tenir per cadascun de nosaltres en enviar Jesús a aquest món. Cantem nades, ens donem regals i mengem junts.

L'ARBRE DE NADAL

Aprofitant les festivitats, és apropiat conèixer l'origen de tota tradició i sobretot una de les més populars al voltant del món: posar l'arbre de Nadal.

Van ser els cristians que van arribar per primera vegada al nord d'Europa els qui es van sorprendre en descobrir que els seus pobladors, els bàrbars, celebraven, en unes dates properes al Nadal cristià, el naixement de Frey, el déu del sol. Adornaven un arbre que simbolitzava l'Univers, en el més alt d'on estava l'estatge dels seus déus i el Valhalla, on residia el déu Odín.

Posteriorment amb l'evangelització d'aquests pobles, els cristians van agafar la idea de l'arbre canviant-li totalment el significat.

Segons la llegenda, al segle VII el canvi es fa oficial a partir del moment en què Sant Bonifaci de Fulda, un missioner anglès que va anar a evangelitzar Alemanya entre els anys 680 i 754 es diu que va tallar l'alzina on van fer sacrificis a Odin (un déu celta) i el va reemplaçar per un avet, un arbre que roman verd du-

rant tot l'any. El va adornar i el va posar com a símbol de l'amor etern de Déu donant-li així un nou significat.

La fulla de l'avet (perenne) simbolitzava l'eternitat de l'amor de Déu cap als homes i la seva forma triangular representava el misteri de la santíssima trinitat. Així mateix va decidir adornar-lo amb pomes, aquesta vegada simbolitzant el pecat original i la temptació i va afegir algunes espelmes que indicaven la presència de la llum de Jesucrist. Posteriorment la tradició va anar adquirint detalls diversos, les pomes i les llums, es varen transfor-

mar en esferes, dolços i altres ornaments.

El primer arbre nadalenc públic es va col·locar el 1878 al mercat de nadal del Nen Jesús a Nuremberg al sud d'Alemanya, el qual avui dia roman com un dels mercats tradicionals de la regió. Els encarregats d'escampar la notícia van ser alguns viatgers que portant la imatge de l'arbre es van traslladar a terres americanes, iniciant-ho a Estats Units al segle XX.

EL PESSEBRE

El pessebre o el naixement és una representació de la història del naixement de Jesús amb l'ús de figuretes. És un recordatori de l'humil naixement de Jesús. Pot incloure diverses escenes: el naixement, la visita dels pastors, el cant i adoració dels àngels, la visita dels reis mags d'Orient, etc. En alguns països la representació viva es fa amb

persones durant la setmana de Nadal.

La tradició de posar el Pessebre al món va sorgir de Sant Francesc d'Assís, el sant de la humilitat i de la pobresa, en el Nadal de 1223, en el poblet de Greccio, a Itàlia. Estant malalt pensava que tal vegada aquella seria el seu últim Nadal en la terra i va voler celebrar-la d'una manera diferent i molt especial.

Un amic de Francesc, el senyor Joan Velita, era amo d'un petit bosc a les muntanyes de Greccio, i en el bosc hi havia una gruta que a Francesc se li semblava molt a la petita cova on va néixer Jesús, en els camps de Betlem, i que ell havia conegut feia poc en el seu viatge a Terra Santa i li va comptar la idea de fer allí un "pessebre viu", i ho van preparar tot, en secret, perquè fos una sorpresa per als habitants del poble, nens i grans.

Entre la gent del poble, van triar algunes persones perquè representessin a Maria, a Josep, i als pastors; els van fer prometre que no dirien res a ningú abans del Nadal, i, seguint el relat de l'Evangeli de Sant Lluc, van preparar l'escena del naixement. Fins van aconseguir un bell nadó perquè representés a Jesús!

La nit de Nadal, quan totes les famílies estaven reunides a les seves cases, les campanes de l'església van començar a tocar soles... Però ningú sabia què estava passant...

Sorpresos i espantats alhora, tots els habitants de Greccio van sortir de les seves cases per a veure què estava succeint... Llavors van veure a Francesc que des de la muntanya els cridava que poguessin.

Quan van arribar van quedar tan admirats, que van caure de genolls, perquè estaven veient alguna cosa que mai havien pensat poder veure. Era com si el temps hagués retrocedit molts anys, i es trobessin a Betlem, celebrant el primer Nadal de la història: Maria tenia a Jesús als seus braços, i Josep, molt entusiasmada, conversava amb un grup de pastors i pastores, que no es cansaven d'admirar al nen que havia acabat de néixer... Després, quan tots es van calmar, el sacerdot, que havia estat còmplice de Francesc i de Joan Velita en aquell secret, va celebrar la Santa Missa, i Jesús es va fer present en el Pa i el Vi consagrats, com passa sempre que se celebra una Missa en qualsevol lloc del món.

Acabada l'Eucaristia, Francesc, ple d'amor i d'alegria, els va comptar a tots els presents, amb luxe de detalls, la bella història del Nadal, i Jesús, "llum del món", va omplir els seus cors de pau i d'amor.

Tres anys més tard, Francesc d'Assís va morir, deixant-nos aquest bell costum de fer el pessebre tots els anys, que a tots ens agrada tant

Francesc Cid

DIÀLEG DES DE LA IDENTITAT I L'OBERTURA

En l'article anterior exposava que tot pensament tota identitat pot millorar en el diàleg. El fanatisme és una mala herba religiosa ben coneguda. El diàleg entre les religions ens ofereix un remei i significa una purificació. Les religions institucionalitzades han estat massa sovint obstacle per a la pau i han beneït les guerres. El diàleg de les religions no cerca d'abolir les religions; no intenta reduir totes les religions al mínim comú denominador o afirmar una religiositat generalitzada i superficial. Obre més aviat una via intermèdia entre, d'una banda, tots els baluards religiosos fortificats que es fan la guerra l'un a l'altre des de dalt dels seus pujols respectius —on tot castell reivindica que la salvació només és possible dins de les seves muralles— i, d'altra banda, un tediós estancament a les valls poc profundes de la indolència i de la indecisió humanes, on totes les religions perden la seva identitat i el seu valor específic.

El diàleg vertader no amaga la pròpia fe o tradició, però evita la polèmica i l'apologètica. Exigeix pensar que les altres religions són un camí de salvació per als seus adeptes i implica estar obert a la fe dels altres, estar disposat a l'evolució, a córrer el risc del canvi propi i dels altres. Aquesta via intermèdia evita les guerres, calentes o fredes, declarades o encobertes i, al mateix temps, evita la indiferència, com si totes les religions fossin equivalents o diguessin les mateixes coses. El diàleg obre de bat a bat les portes a la conversa —precisament pel fet que les religions són diferents, i sovint semblen oposades o incompatibles. Aplana els camins i, fins i tot, pot construir ponts damunt els fossats que separen els diferents castells religiosos. Convida gent nova a la vida comuna de la família humana, sense desarrelar-la del sòl nadiu de les pròpies tradicions. Teixeix una xarxa de connexions que posa en relació i transforma el món de les religions. I aquest caràcter obert del diàleg pertany a la dinàmica mateixa de l'esperit religiós.

Pels cristians es tracta de trobar un equilibri entre la voluntat salvífica universal de Déu i la mediació necessària i peculiar de Crist. A la Primera Carta a Timoteu (2,3-6), Pau afirma:

Déu, salvador nostre, vol que tots els homes se salvin i arribin al coneixement de la veritat.

Amb aquesta frase Pau afirma el propòsit universal de salvació per part de Déu. Tots cridats, ningú exclòs. A continuació, però, diu:

Hi ha un sol Déu; hi ha també un sol mitjançer entre Déu i els homes, l'home Jesucrist, que es donà a si mateix com a rescat per a tots els homes; aquest és el testimoni que Déu ha donat en els temps fixats per ell.

La primera afirmació de Pau exclou la famosa frase extra Ecclesiam nulla salus (és a dir, fora de l'Església no hi ha salvació) i la segona afirmació a Timoteu contradiu aquells que afirmen que tots els camins religiosos, totes les religions,

porten per igual a Déu. Es tracta d'un equilibri difícil i necessari entre les dues afirmacions, però que ha sigut objecte de moltíssimes publicacions en els darrers decennis.

Pel que fa a les altres religions, els manca molt sovint una teologia en positiu de les religions. Sovint falten ganes d'aprendre dels altres i també manquen interlocutors vàlids.

Dr. Antoni Matabosch

ACABEM ELS 50 ANYS

Fa pocs dies, al Saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona, vaig tenir l'honor de representar als companys del Tres Peons per rebre la Medalla d'honor de la Ciutat de Barcelona. Va ser un acte molt emotiu pels qui fem dels escacs una forma de divulgació de l'esport i de valors indispensables per una societat sana. És la primera vegada en els 24 anys d'existència d'aquest guardó que s'ha atorgat a un club d'escacs, i estem molt i molt contents d'haver estat escollits.

Tot i que la Medalla ens ha estat atorgada atenent als cinquanta anys ensenyant i facilitant la pràctica dels escacs, no se'ns amaga

que ser el Club amb més llicències de jugadors i el qui organitza més activitats de Catalunya hi ha ajudat, tanmateix això ha estat, i és possible, mercès a la bona entesa amb El Centre i amb la complicitat dels seus màxims directius, primer amb Esteve Camps i després i fins avui amb Carlos Pablos i Eduard Saboya. El Tres Peons és una entitat adherida a El Centre, però tant i tant adherida, que resultaria francament molt difícil separar l'una de l'altre. Gràcies per tan a la gent del Centre que ens ha facilitat arribar on som i gràcies també a tots els meus companys que treballen perquè de dilluns a divendres es puguin practicar escacs, sigui competint, aprenent o fent partides amistoses.

Però fer 50 anys no vol dir parar motors, no podem recrear-nos mirant el passat, ni que sigui un passat molt recent, per això enfrontem el 2022 amb ganes d'ampliar i millorar encara una mica més el nostre ventall d'activitats, i posem rumb per arribar a dos nous objectius. El primer, incrementar la presència de dones a les competicions d'escacs. Segons dades actuals de la Federació Catalana d'Escacs hi han 411 jugadores federades i 5.569 jugadors, és a dir que les dones representen només un 6,87% del total de llicències en vigor a Catalunya, però a nivell del nostre club el percentatge encara és més petit, les jugadores al Tres Peons només representen un 3,20% del total de llicències. Resulta paradoxal aquest desequilibri tractant-se d'un esport tan inclusiu i transversal, on el gènere no suposa cap diferència a l'hora de competir. Tenim un projecte que amb l'ajut que ens ha assegurat la consellera d'esports de Gràcia, esperem poder millorar la presència femenina al nostre Club.

El segon projecte, consisteix en dinamitzar els diumenges amb escacs; actualment només tenim presència en cap de setmana quan es juga la Lliga Catalana. Durant nou setmanes els diumenges al matí i cada quinze dies el dissabte a la tarda –divisió d'Honor– tenim competició. Si assolim l'èxit per ampliar

el nombre de diumenges en els que puguem oferir activitats als socis, estarem més a prop del nostre club de referència, el Marshall Chess Club de New York, on 7 dies de cada setmana pots trobar-hi competicions d'escacs.

Recordeu els qui encara no us heu apropat als escacs que dins els Tallers Matins n'hi ha un dedicat a ensenyar escacs a adults que mai hi hagin jugat. Com té escrit el nostre consoci Josep Valls Solé, Neuròleg i especialista en medicina física i rehabilitació "els escacs faciliten el desenvolupament de la memòria i la velocitat de processament mental" i això, que sempre és positiu, a partir de determinada edat és molt necessari.

Us esperem al segon pis, quan vulgueu, per fer una partida d'escacs.

Joan Galceran

36 EDICIÓ DEL FESTIVAL INTERNACIONAL DE CINEMA A FORT LAUDERDALE

La 36 Edició del Festival Internacional de Cinema a Fort Lauderdale, FLIFF, es va inaugurar el passat 5 de novembre amb una Festa en el Museu de la Ciència de la ciutat, que reunirà cares conegudes d'alguns dels films que es presenten, representants del món de la Cultura i assidus de la gran pantalla. Un acte amenitzat per una orquestra en que els assistents gaudiran d'un menú oriental i degustaran un gran pastís de xocolata.

Més de dos-cents títols de llarg y curt metratge en representació de la creació Internacional més rellevant arran dels continents. La presència d'Espanya estarà representada per VASY'S ODYSSEY, una producció espanyola de 2020, amb una durada de 104 minuts del director Vasileios Paptheocharis, i protagonitzada per l'espanyola Maria Gregorio, que rebrà homenatge al Festival. La cinta es nominarà per quinze candidatures als Premis Goya i ja va aconseguir el premi a la millor pel·lícula

de Ficció i millor actriu protagonista al Festival Indie a Moscou. També, GIRLFRIENDS, una comèdia espanyola amb subtítols en anglès sobre la força de l'amistat, dirigida per Carol Rodriguez, amb Vicky Luengo, Elizabet Casanovas, Carolina Yuste i Angela Cervantes.

El film ETERNALS, que narra la història dels Eterns i està basat en el còmic americà "Els Eternos" serà un dels que obriran el Festival. Està protagonitzat per Salma Hayek, Angelina Jolie, Gemma Chan, Richard Madden i Kit Harrington, entre altres. Un film de la directora Chloe Zhao, (Oscar a la millor direcció per Homeland), que es projectarà en 3D i permetrà gaudir dels grans efectes especials i impactants imatges. No obstant, el guió queda una mica difús en les més de dues hores de duració. Vaig tenir la impressió que la directora es centrava més en l'escenografia que en el propi contingut.

Un altre film inicial serà AMERICAN-ISH, una esplèndida comèdia sobre la vida de dues germanes, criades amb la mare paquistanesa a Queens, (Nueva York) i la cosina que arriba de Pakistan per aconseguir el somni americà. Un missatge senzill, en clau d'humor, per explicar els reptes d'aquestes joves per mantenir l'equilibri entre tradició familiar y la seva evolució com a dones independents en una Amèrica en la que hi ha lloc per a tothom. El film és el primer de la directora muslim-americana, Iman Zawahry, i està produït per Roy Wol i protagonitzat per Aizzah Fatima, Salena Ousreshi, Shemaz Treasury i Lilet Dubey.

El tercer escollit SOUNDTRACK TO 16, dirigida per Hillary i produïda per Anna-Elizabeth Shakespeare, ambdues co-guionistes, és una comèdia que es situa a Londres, i explica les dificultats d'un noi i una noia de 16 anys i de classe mitjana, en relacionar-se amb els seus companys i amb els adults. En definitiva, relata de manera molt intel·ligent el difícil període de la adolescència.

Més de dos-cents títols de llarg y curt metratge en representació de la creació Internacional més rellevant arran dels continents

Entre els documentals programats destaquen Families Like Yours, dirigida per Rodolfo Moro i basada en l'experiència de cinc grups de famílies del col·lectiu LGBT; Larry Flynt For President, sobre la vida del famós editor de la revista Hustler, i la seva lluita en la defensa del dret d'expressió, i State of Texas vs Melissa, que recorre la vida de Melissa Lucio, condemnada a mort per l'assassinat de la seva filla de dos anys.

El Festival que finalitza el proper dia 21 tindrà la seva festa de cloenda a Villa de Palma, una gran mansió amb vistes al canal de Fort Lauderdale.

Gloria Soto

CONEXEMENTS I TECNOLOGIA EN ELS CONREUS

Amb el pas del temps, es va descobrir que algunes feines fetes al guaret refeien igualment el rendiment de la terra i, fins i tot, alguns conreus eren bons per a recuperar la fertilitat. Fangar, per exemple, es considerava que era bo, i plantar-hi faves i llegums, també.

Els coneixements es relacionen directament amb la tecnologia. Cada societat presenta un nivell tecnològic determinat a partir del qual transforma el medi natural i n'obté uns resultats productius concrets. Per a segar, els pagesos feien servir una eina individual, la falç, amb què cada segador tallava el blat. Més endavant, va aparèixer la dalla, una eina també de tall, però més sofisticada, que permetia reduir el nombre de segadors ja que un dallador

sol feia molta més feina. Després va venir la segadora automàtica, tibada per cavalls, que pràcticament va reduir a la mínima expressió el nombre de segadors necessaris. Per a descriure les formes de treball, doncs, caldrà situar-se en un d'aquests nivells tecnològics.

A partir d'aquestes consideracions només s'ha volgut mostrar que el món del treball al camp tindrà molt a veure amb els conreus que s'hi facin, les característiques de cadascun i de tecnologia que s'utilitzi per a conrear-los. Quan alguns d'aquests elements canvien, canvia també la manera de treballar.

Josep Aquilina

Segadora a cavall

DE L'AUTOESTIMA A L'EGOÏSME

Il·luminar el camí dels altres no és gens fàcil.
Moltes vegades, en comptes d'il·luminar-lo enfosquim molt més el camí dels demés...¿Com ho fem?

A través del desànim, la crítica, l'egoïsme, el desamor, l'odi, el ressentiment...

¡Que bonic seria si tots il·luminéssim els camins dels demés!

Sense fixar-nos en si ho necessiten o no. Portar llum i no obscuritat.

Si tothom encengués una llum, el món sencer estaria il·luminat i brillaria dia a dia amb una major intensitat.

Tots passem per situacions difícils, a vegades.

Tots sentim el pes del dolor en determinats

moments de les nostres vides.

Tots sofrem en alguns moments. Plorem en d'altres.

Però no hem de projectar el nostre dolor quan algú busca ajuda desesperada en nosaltres...

No hem d'exclamar mai, com és costum:

-¡La vida és així,...! plens de rancor... plens d'odi.... No ho hem de fer.

Al contrari, ajudem als demés semblant esperança en els cors ferits...

Marta Bayo

PLA DE LA BOQUERIA – JOSEPETS 150 ANYS DEL PRIMER TRAMVIA

El 27 de juny de 2022 es compliran cent cinquanta anys del primer tramvia que va unir el pla de la Boqueria i la plaça de Josepets (Lesseps). Una aventura que va començar el 1864 amb el projecte d'una línia entre les Drassanes i Cal Matoner a Gràcia, que finalment no va prosperar. El 1868 l'Ajuntament de Barcelona va atorgar una concessió als senyors Alejo Soujol i Eduardo Viada per construir un tramvia. Que finalment acabà només en mans de Soujol, que paral·lelament presenta una ampliació el seu recorregut, per una banda fins a l'Astillero, a la Barceloneta, i, per l'altra, fins a l'església dels Josepets.

En tot això es va incorporar a l'empresa l'enginyer anglès Gerard M. Unthoff, que prèviament havia creat a Londres la companyia Barcelona Tramways, Co. Ltd, empresa de la qual era el cap de realització tècnica i que anys més tard es convertí en el responsable d'aquesta companyia que va administrar la línia.

Confirmada la concessió, el 27 de gener de 1872, per l'Ajuntament de Gràcia i el 7 de març per l'Ajuntament de Barcelona. Els protocols obligaven els seus promotors a establir el final de la línia al costat de l'església de Josepets i a construir un pont sobre la riera de Vallcarca, que en aquells moments creuava per la part baixa de la plaça de Lesseps.

Finalment les obres de construcció de la línia començaren el 13 d'abril de 1870, però al cap de poc quedaren aturades fins al 4 de setembre de 1871, quan es van reprendre dirigides per Gerardo L. Unthoff. Setmanes més tard, el 20 de novembre, es van fer unes primeres proves per la via dreta amb un vagó d'obres tirat per una mula. El 12 de desembre per acabar la línia, només quedaven 100 metres per construir.

Acabada la línia, no tot van ser flors i violes, pocs dies abans de la inauguració, calgué arreglar els revolts del tramvia al pla de

la Boqueria i de la plaça Catalunya, per evitar que els cotxes s'encallessin i retallar diferents branques dels plataners de la Rambla per evitar que poguessin produir algun accident a les persones que viatgessin en l'imperial.

Pel que fa al trajecte, la línia estava estructurada en tres trams o seccions: La primera entre l'església dels Josepets i la Travessera de Gràcia, la segona entre aquest punt i el Pla de la Boqueria i la tercera des del Pla de la Boqueria fins al barri de la Barceloneta, mentre que l'import dels bitllets s'establiren en quatre tarifes: sis quartos [18 cèntims] a l'interior i quatre quartos [12 cèntims] a l'imperial en les seccions 2 i 3 i tres quartos a l'interior i dos quartos a l'imperial, en el tram de la Travessera de Gràcia als Josepets.

Quant a la cobertura a la línia, l'empresa va adquirir vuit cotxes amb una capacitat de 36 places distribuïdes, 18 en l'interior i 18 més en l'imperial, construïts per Geo Starbuck & Cia a Anglaterra, que arribaren a Barcelona dies abans de la inauguració i dos cotxes més fabricats a Barcelona per l'empresa Balcells, amb 12 places a l'interior.

També compraren pel servei 80 cavalls de tipus espanyol que portaven cabeçada i collera a l'espanyola, arrebossats de picarols, mentre que els cotxers que duïen un xiulet per avisar als vianants, vestien brusa i gorra amb el

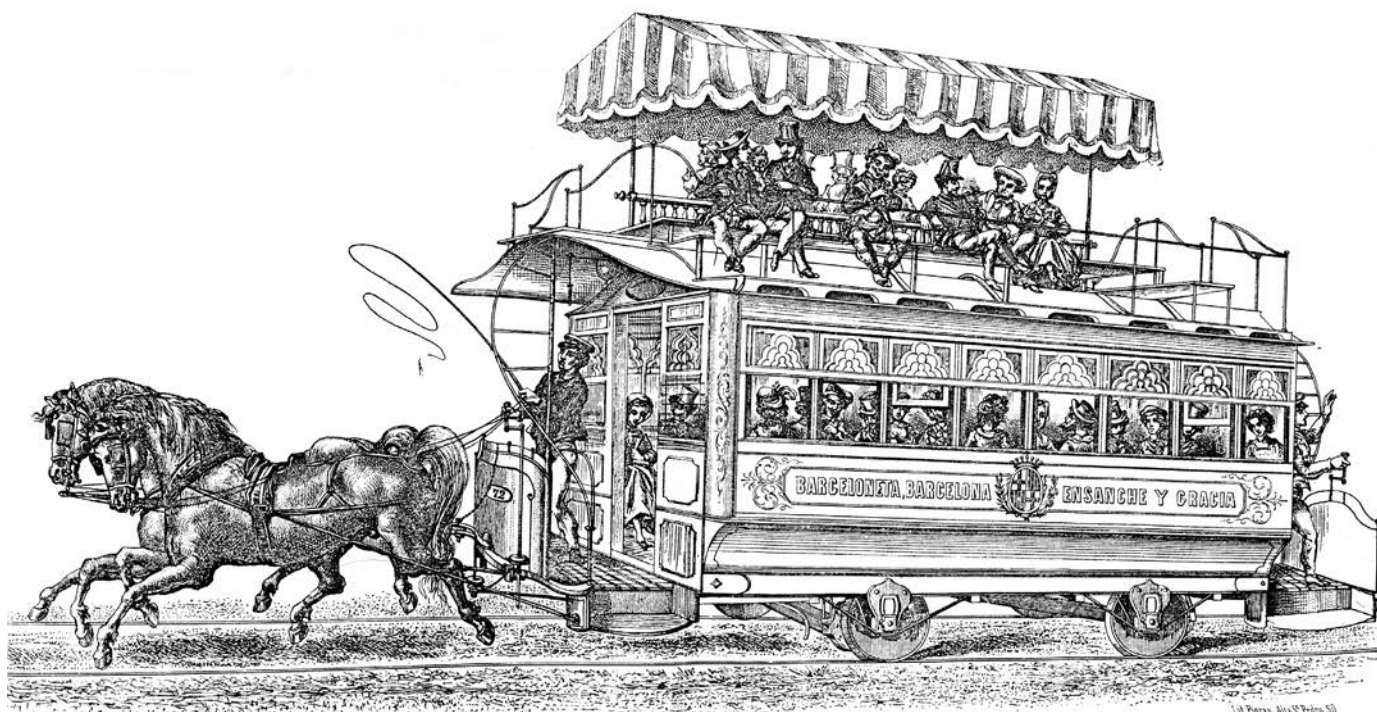
distintiu de la companyia. Molts d'ells també lluien un magnífic bigoti negre i ben poblat.

La cotxera de servei per guardar els tramvies i estabular els cavalls, es va construir a la plaça de Lesseps, tot just creuar la riera de Vallcarca. Un edifici de dues grans naus rectangulars, una central perpendicular a la plaça i l'altra paral·lela a aquesta, amb una planta subterrani i una capacitat per guardar fins a 24 tramvies i unes quadres per acollir fins a 150 cavalls.

Finalment a les cinc de la tarda del 27 de juny de 1872, sortien del Pla de la Boqueria en direcció a la vila de Gràcia, sis tramvies plens de convidats, entre els quals el governador civil de la Província; autoritats militars; la Diputació Provincial, l'Ajuntament de Barcelona presidit per l'alcalde Rius i Taulet; els jutges de primera instància i promotors; així com diferents representants de les corporacions que l'empresa havia convidat, a més d'altres personalitats civils, que en arribar se'ls oferí un refresc. Acatats els brindis corresponents tota la comitiva va retornar a Barcelona. L'endemà, 28 de juny, la línia obrí al públic sense cap contratemps.

Josep Maria Contel

Taller d'Història de Gràcia Centre d'Estudis

VIATGE SENSE RETORN

La mare

La mare era una persona extraordinària. Tenia molt mal geni però era bona com el pa. La seva família com totes, constava de padrins, pares i germans. Tres nois i dues noies. Ella era la petita, però quan la meva àvia ja no s'ho esperava, quan la mare tenia 7 anys, els hi va arribar un vailet que va ser l'alegria de la casa. Suposo que a la meva mare no li devia fer gaire gràcia. En canvi a la germana gran si, doncs ja tenia 18 anys i li va fer de mainadera.

Com que els avis eren pagesos i tenien camps però també botiga d'ultramarins, (així en deien en aquella època), la meva mare havia de fer de tot. Amb el seu geni viu i el seu caràcter rebel i tossut quan s'havia de treballar tothom feia el ronsa i, és clar, ella s'encenia i ho endegava abans que ningú, tot rondinant. M'explicava que fins i tot havia penjat vedelles en els ganxos enlairats de la botiga. La seva esquena, de vella, ho va ben pagar.

Però com a treballadora incansable si bé es queixava, la feina li donava vida. Com que àvia i mare tenien el mateix tarannà, sempre van estar molt compenetrades, i es van avenir d'allò més. La meva mare era molt bonica, de pell molt blanca, bona figura i molt xerraire. La iaia sem-

pre deia que la virtut principal de la dona havia de ser tenir "llàvia" i llàvia volia dir, garlar amb gràcia i "salero", cosa que no tothom sap fer.

Totes dues gaudien d'allò més assistint a les grans festes del seu poble, l'Ametlla del Vallès: la festa Major, el ball del dia de Sant Sebastià, i no parlem de la diada del Carnestoltes. Venien joves de tot arreu, àdhuc de Barcelona. La meva àvia li confeccionava el vestit llarg que aleshores era "la moda" i ja la tenies cames ajudeu-me cap a l'envelat.

La meva mare sabia molt de dansar i no es perdia ni un ball. Un estiu van pujar molts nois i un d'ells no la va deixar ni un moment. Al cap de tres dies d'acabada la Festa Major, la cridà la meva àvia. - Noia, vés i neteja bé sota el teu llit que està ple de pols -. Que estrany... Quan s'ajupí hi trobà una capsa de cartró grandiosa. L'obrí i sorpresa: una dotzena de roses vermelles. Una preciositat. De qui deuen ser? D'aquell noi tan moreno.... I així va començar el seu nuviatge.

Quan al cap d'uns mesos van decidir casar-se, el meu pare es va espantar perquè no havia anat mai a missa i era obligat anar a veure el capellà. La mare li va dir: tu no obris boca, ja ho diré tot jo. El mossèn li preguntà si durant el casament volia els Sants Genisis (n'hi havia dos) oberts o tancats. Què valen oberts? Cinc duros... Doncs tancats! Quan li va preguntar al nuvi un parell d'oracions i el meu pare, vermell com un tomàquet, va dir que no en sabia, no els volia casar. La meva mare va treure el seu geni i li va respondre: Molt bé, doncs si no ens vol casar, sàpiga que aniré a viure amb ell igualment, sense haver passat per la vicaria. Els va casar, i tant que els va casar...

Segons explicava ma mare, el dia de la boda, el meu pare va imitar tot el que ella feia, i la cerimònia no va tenir ni una mancança. De sortida, tota la família cap a casa a fer una xo-

colatada. Això passava a primera hora del matí, i tot seguit a la Garriga a agafar el tren, i cap a Barcelona a començar la seva nova vida, ben curta per cert, doncs el meu pare va morir a la guerra al cap de tres anys, a la batalla de l'Ebre, sense haver-me pogut conèixer. La guerra ho va espatllar tot.

La meva mare no va tornar a ser mai més la mateixa, aquella noia feliç i riallera. Sempre més va estar amargada.

El pare

Quan vaig veure aquella noia tan bonica, blanca i xamosa, al mig de la pista de ball de l'envelat, amb un vestit llarg groc, vaporós, boqueta de pinyó i cabell recollit, me'n vaig enamorar. Quan l'orquestra va tocar la darrera nota, m'hi vaig atansar... Vol ballar? Em va mirar de fit a fit, amb uns ulls grossos i expressius, i vaig intuir que li agradava. No vam deixar ni un ball en tota la nit. Em sentia hipnotitzat. De tornada a Barcelona, el meu amic em deia: Què fas tan cap cot? Anima't, home.

Van ser uns dies durs, només pensant en ella. Li vaig enviar una dotzena de roses vermelles amb uns mots d'enyor. Em va contestar dient que la pugés a veure un diumenge. I així va començar el nostre prometatge.

Aviat ens vam casar. Com vaig patir a l'haver de passar per la rectoria! Pobre de mi! Jo no havia trepitjat una església en tota la meva vida, i no sabia ni un borrall d'oracions. Però ella era tan ferma, que aviat ho va solucionar tot i el dia del casament va ser inoblidable. Vam ser feliços durant tres anys. Jo en tenia vint-i-sis i ella vint-i-tres. Les coses al país anaven de mal en pitjor. No tindria més remei que participar en la guerra. Déu meu! Per què?

La meva dona va decidir que volia tenir un fill. Jo m'hi oposava fermament. No siguis boja! No veus que hauré de marxar i potser no tornaré...

Però, com sempre, ella va guanyar i va quedar embarassada. Justament, el mes de gener de 1938 vaig haver d'incorporar-me a l'exèrcit republicà. Em va tocar lluitar a la Batalla de l'Ebre.

La nena va néixer el mes d'abril. Ho vaig saber en una última carta. Hi havia inclosa una fotografia de mare i filla. Una nena grassona i rodona com un pa de pagès. Que bonica!!! El zenit de la batalla es va produir a la Serra de Pàndols durant els mesos d'estiu. I jo em deia; Senyor, què hi faig aquí? Segur que d'aquesta no en sortiré. I jo que demanava tan poc. Estar a casa, conèixer la meva filla, viure en pau....

Avui es lliurarà la batalla més cruenta. Estem apostats a la vessant nord de la Serra. Comencen a caure obusos a tort i a dret. El soroll és eixordador. Van caient cossos al meu entorn. Déu meu, serà la meva hora? Un xiulet i el no res...

La filla

Pare, per què t'han obligat a deixar-me? Tota la vida et trobaré a faltar! No he pogut gaudir de tu ni un sol moment. No sabré mai quin so tenia la teva veu, no coneixeré mai el tacte de la teva pell, no podré sentir com d'amorosa seria una abraçada teva. Un petó teu a la galta...

Vas fer un viatge sense retorn, en el moment més feliç de la teva vida. Esperaves un fill, i vaig sortir jo, una nena que t'hauria adorat. Que malignes són les guerres! Que llunyana està la pau! Per què aquest món capgirat?

Déu meu, t'anomenen un "desaparecido", caigut, si... Assassinat, i no sé ni el lloc exacte on vas caure. "Desaparecido". On? Et van enterrar? En una fossa comuna? O vas quedar en un torrent entre roques i timbes, inaccessible... No ho sabré mai..... i sempre... sempre... t'enyoraré i t'estimaré.

Marta Bayo

RACÓ POÈTIC

ADÉU ORENETES

Adéu, orenetes.
Torneu l'any que ve.
La branca florida
traurà el cirerer.

Rovell a les teules;
silenci del niu.
Sou fora vosaltres,
és fora l'estiu.

I encar la figuera
té el fruit secanell.
Hi llu la ferida
del bec de l'ocell.

Un vol de cardines
s'eixampla de lluny.
La ronda no para,
la vida s'esmuny.

Pel desert de l'aire,
si altre ocell no hi ha,
el pit-roig vindria
mon vidre a trucar.

Tot passa, mes torna
i arriba i se'n va.

Tomàs Garcés

NO EM DESPULLEU

Abans
Que el gran compàs no em paralitzi
Amb la geometria de la mort
No em despulleu.
No em despulleu del temps
Ni d'aquells mots
Que, fins gebrats, ja feia càlids.
Sé que el meu cant
Avui
No arribarà
Ni a les òrbites baixes
I el món em pesarà. Tant és.
Deixeu-me.
Deixeu-me el formigueig
D'aquest cap ple de festa
I les ales dels ponts. Deixeu-me blanca,
Calç apagada, encesa, poca cosa,
No res,
Amb els peus nus.
Sé caminar descalça. I més.
I encara sé:
Només el que s'esborra
Té importància.

Felícia Fuster

SOCIETAT

Lamentem comunicar-vos la defunció de:

ALFONSO E. LEGAZ MOYANO

M. LLUÏSA AZNAR CANO: germana de la sòcia Ana M. Aznar Cano i tieta de la sòcia Anna M. Izquierdo Aznar.

JOSÉ MARURI LÓPEZ: espòs de la sòcia Manolita Camps Sala.

ÀUREA AMARILLA MURILLO: mare del nostre soci Antoni Torralba Amarilla.

EMÍLIA MARTÍNEZ CORBERÓ: mare de la sòcia Mercè de Haro Martínez, sogra del soci Sergi Carreras Velasco i àvia de les sòcies Mariona Carreras de Haro i Berta Carreras de Haro.

CRISTINA CANO LLAMA: àvia de la sòcia Àngela Ortiz Cabello.

El nostre més sincer condol a tots els familiars.

.....

Ens n'alegrem de comunicar que els socis Daniel Mejias Blanch i David Mallol Rubies han estat pares d'un nen que es diu Pau. Nét dels socis Miguel Mejias i Mari Carme Blanch, nebot dels socis Maria Mejias i Oscar Mejias, i cosí dels socis Èric Ruiz i Gael Mejias.

L'ENHORABONA A LES FAMÍLIES!

**MAL
PA
SO**

**ANTOJITOS
MEXI
CANOS**

C/ Girona, 59
08009 Barcelona
934 61 30 60

Restaurante

Desde 1974

Il Commendatore®

C/ COMTE D'URGELL, 2477
08036 BARCELONA
TELF. 93 322 55 53

www.ilcommendatore.com

FORN DE PA

Pastisseria

Santa Clara

Pa artesanal
Dietètic
Regim
Ciabatta
Fibres
Pans especials

Reposteria i degustació
Artesans des de 1951
Travessera de Gràcia, 210
Tlf. 93 213 51 63 Mov. 652 866 900
08012 Barcelona

Pastisseria
Reposteria
Pizzes variades
Canapès
Pastes de te
Figures de pa

L'independent
de Gràcia

Fes-te'n soci!

www.independent.cat

dbcoop Solucions
scl gràfiques

c. Sant Lluís 11 local1 08012 Vila de Gràcia
Tel. 93 242 01 99 db@dbcoop.cat
www.dbcoop.cat

Restaurante

Desde 1972

la mamma®

C. VILLARROEL, 247
08036 BARCELONA
TEL. 93 430 00 58

www.lamamma.es

Annabel

Floristeria

Obert:

De Dilluns a Dissabte,
de 9 a 21 h.

Diumenges i Festius,
de 10 a 15 h.

C/ Gran de Gràcia, 123
Tel. 93 215 34 50
Fax 93 217 72 30

c/ Astòries, 13
Tel. 93 237 09 40

**ENTITATS
amb**

Càritas
Diocesana de
Barcelona

Creu de Sant
Jordi 1994

FEDERACIÓ DE GRUPS
AMATEURS DE TEATRE
DE CATALUNYA

**Generalitat
de Catalunya**

Col·lectiu d'entitats
culturals històriques
de Gràcia

Ajuntament de
Barcelona

Federació d'Ateneus
de Catalunya

Associacionisme Cultural Català

**Diputació
Barcelona**

Cens d'entitats de foment
de la llengua catalana
de la Generalitat de Catalunya

Medalla d'Or de la Ciutat
al Mèrit Cívic

Centre Moral i Instructiu de Gràcia

Adreça: Ros de Olano, 9 08012 Barcelona Telèfon: 93 218 19 64
email: elcentre@elcentregracia.cat Facebook: [@elcentregracia](https://www.facebook.com/elcentregracia)
Twitter: [@elcentregracia](https://twitter.com/elcentregracia)